

ŠEIMOS GYDYTOJAS KONSULTUOJA PAAUGLĮ: YPATUMAI, SUNKUMAI, PRIĖMIMO ORGANIZAVIMAS

Dažniausiai paaugliai atvyksta į šeimos gydytojo konsultaciją dėl privalomo kasmetinio profilaktinio patikrinimo arba staiga susirgę. Žymiai rečiau paaugliai kreipiasi dėl jiems reikalingos informacijos apie jų sveikatos problemas, susijusias su brendimu, mityba, maisto papildų vartojimu, žalingais įpročiais, aplinkos veiksnių įtaka, lytiniu aktyvumu ir kitais klausimais. Pirmiausia paaugliai šios informacijos ieško interneto portaluose, tačiau iš gydytojo gauta tikslesnė ir konkretesnė informacija paauglių ir jų tėvų vertinama geriausiai. Be to, patys paaugliai konsultacijos metu gautais gydytojo patarimais pasitiki labiausiai ir daugelis jų nori savo sveikatos problemas aptarti su gydytoju.

Paauglystės laikotarpis turi psichologinių ypatumų, kurie gydytojui apsunkina konsultavimą – tai paauglių varžymasis, gėdijimasis ir fizinės apžiūros baimė. Paaugliai į konsultaciją dažniausiai ateina su tėvais, o nuo 16 metų amžiaus gali atvykti ir vieni. Individualiai konsultuoti paauglį, atėjusį su tėvais, yra sudėtinga, nes bendrauti reikia su abiem pusėmis. Jeigu paauglys pageidauja kalbėtis ir būti gydytojo apžiūrimas vienas, tai baigus kalbėti su tėvais, gydytojas turi paprašyti juos išeiti iš kabineto. Tada didesnė konsultacijos laiko dalis skiriama tik paaugliui, bet ją baigus, reikia pasikvietus tėvus aptarti su abiem pusėmis konsultacijos išvadą ir rekomendacijas. Paaugliai, kurie pasitiki gydytoju, dažniausiai būna atviri ir noriai bendrauja, bet vis dėlto jie nelinkę patys pradėti pokalbį jiems aktualiomis temomis. Pats gydytojas, kalbėdamas su paaugliu, turi suprasti iš jo nusiskundimų ar frazių kas neramina paauglį. Gydytojas neturi kritikuoti, moralizuoti, nebūti „vienu iš tėvų“, ir nebūti „draugu“, nes tik pagrindinės gydytojo savybės – profesionalumas ir tolerancija, dėmesingumas ir kantrumas- apsprendžia paauglio pasitikėjimą gydytoju.

Paaugliai dažnai kalba su gydytoju mažiau nei suaugusieji, todėl gydytojui pokalbis su paaugliu gali būti sudėtingas, o ypač su tokiais, kurie neatsako į gydytojo klausimus arba visai atsisako kalbėti. Kaip tokiu atveju elgtis gydytojui: reikia tęsti savo kalbą toliau, pirmiausia ją pradėti užduodant uždarus klausimus, o vėliau – atvirus, kalbinti paauglį jį dominančiomis temomis. Fizinės apžiūros metu gydytojas pastoviai turi kalbėti, aiškinant ką jis tikrina, dėl ko tai atliekama, nes tada sumažėja paauglio nerimas ir baimė. Jeigu paauglys nori, kad visos konsultacijos metu dalyvautų tėvai, tai gydytojas turi atsižvelgti į šį paauglio norą.

Šeimos gydytojų nuomone paauglio konsultaciją apsunkina: konsultacijos laiko stygius (dažniausiai gydytojas gali skirti tik 15 minučių, o reikėtų daugiau), pakankamo privatumo

nebuvimas (daugeliu atveju konsultacijos metu kabinete būna bendruomenės slaugytoja), nepakankamas techninis šeimos gydytojų kabinetų aprūpinimas.

Informaciją parengė Šeškinės poliklinikos vaikų ligų gydytoja Audra Leipuvienė pagal:

1. „Paauglių sveikatos priežiūra šeimos gydytojo praktikoje“, sudarytojai Leonas Valius, Lina Jaruševičienė, Kaunas, 2008.

Lytinės ir reprodukcinės sveikatos kabinetas, 2017-12-04.

